

Izlaganje predstavnika Schwarz-Schillinga sjednici Vanjskotrgovinske **Visokog Christiana na Skupštine komore**

Dame i gospodo,

Ja sam danas ovdje jer vjerujem da je vaš rad važan i da se vaši stavovi trebaju čuti.

Ja mislim da se svi možemo složiti da – iako je došlo do značajnog porasta izvoza – Bosna i Hercegovina još uvijek nema puni pristup slobodnim tržištima EU i regiona. Razlog za ovo jesu manjkavosti domaćeg poslovnog okruženja.

Pomaci jesu načinjeni – posebno u poređenju sa prethodnim godinama, ali ne dovoljni. Treba samo pogledati tempo globalizacije da se razumije da svijet neće mirno stajati i čekati da se BiH priključi.

Ne bismo trebali gubiti više vremena. Moramo utvrditi i riješiti ključne probleme koji se odnose na vanjsku trgovinu. A Vanjskotrgovinska komora u tijesnoj saradnji sa drugim komorama jasno ima jedinstvenu poziciju da pomogne u predvođenju ovih napora. Ovo je nešto što, nadam se, moje kolege u organima vlasti BiH u potpunosti razumiju. Ako ne razumiju, onda urgiram na vas u Vanjskotrgovinskoj komori da na energičan način zastupate vaš slučaj pred vladom, pred parlamentom, pred političkim institucijama. Vi morate postići to da se vaš glas čuje.

* * *

Ali prvo dobre vijesti: vrijednost i količina izvoza iz BiH raste; i to raste većom stopom nego odgovarajući pokazatelji za uvoz. BiH i dalje ima veliki trgovinski deficit – prema podacima Svjetske banke, on je iznosio više od 500 miliona eura u prvom kvartalu ove godine, ali ovaj nesrazmjer se svake godine smanjuje.

Razlog za ove pomake nije nikakva misterija. Ekonomija stalno i značajno raste, što rezultira i odgovarajućim porastom izvoza.

Ipak, Bosna i Hercegovina doživljava snažan rast u izvozu *uprkos* sporim pomacima u unapređenju poslovnog okruženja, *uprkos* neodgovarajućoj administrativnoj podršci izvoznicima i *uprkos* fizičkoj i transportnoj infrastrukturi koja očajnički treba modernizaciju. Poduzetnici u BiH moraju biti talentirani ne samo u proizvodnji i prodaji svojih proizvoda, nego i u *zaobilaženju* administrativnih prepreka koje im stoje na putu.

Uspjeh u izvozu nije samo važan onima u ovoj prostoriji koji rade u oblasti trgovine. On je važan *svim* građanima Bosne i Hercegovina, jer svako poboljšanje u trgovinskom okruženju znači i odgovarajuće poboljšanje u oblasti zapošljavanja, a svako poboljšanje u ovoj oblasti znači podizanje životnog standarda.

Već smo svjedoci značajnog koraka koji je načinjen nedavno objavljenom odlukom Moody's Investor Service-a da unaprijedi kreditni rejting Bosne i Hercegovine sa B3 na B2. Moody's zapaža da je Bosna i Hercegovina uspješno provela značajnije ekonomske reforme, uključujući i rješenje unutrašnjeg duga i uvođenje PDV-a, što će značiti dalji podsticaj za investiranje i rast. Ova institucija je također naglasila da će proces stabilizacije i pridruživanja podsticati dalje političko i ekonomsko jačanje.

Ocjena službe Moody's je posebno dobrodošla u tom pogledu jer demonstrira na praktičan i na koristan način da se Bosna i

Hercegovina kreće u pravom smjeru, i da to uviđaju oni u investitorskoj zajednici čije ocjene o ovoj zemlji određuju čisto komercijalni kriteriji, i čije ocjene će u velikoj mjeri odrediti količinu radnih mjesta koja se mogu otvoriti.

Drugi pokazatelj kretanja u pravom smjeru je činjenica da se konačno unapređuje sistem za registraciju poslovnih subjekata, tako da do kraja godine očekujemo da će se vrijeme koje je potrebno za registraciju poslovnog subjekta u ovoj zemlji skratiti sa nekoliko mjeseci na svega pet dana.

Ovi pozitivni razvoji situacije demonstriraju da reforme *zaista* dovode do rezultata.

Mogu vam reći da i ja sam dobijam upite od potencijalnih investitora koji su zainteresirani za Jugoistočnu Evropu – i budući da me pitaju o tome, možemo zaključiti da su počeli stavljati BiH u istu ravan sa Slovenijom, Hrvatskom, Srbijom, Rumunijom i Bugarskom.

Da bismo maksimalno iskoristili ovaj interes – a da budem savršeno jasni, ne možemo sebi priuštiti da *ne* iskoristimo ovaj interes – relevantne agencije u BiH moraju sarađivati, i to sarađivati produktivno. Najgora stvar koja bi se mogla dogoditi bila bi kad bi investitori odlučili da dođu ovamo, i onda vide sa kakvom se birokracijom susreću i odluče da odu na drugo mjesto.

Situacija bi se brzo popravila kada bi organi BiH usvojili ekonomske reforme – o kojima su se već dogovorili u principu – prije oktobarskih izbora.

Među ključnim ekonomskim reformama koje treba donijeti ove godine nalazi se Zakon o državnom fiskalnom vijeću BiH, Zakon o obligacijama BiH i Zakon o platama BiH, kao i centraliziranje bankarskog nadzora na državnom nivou kako bi se klijentima ponudile snažnije garancije. Tu je, zatim, Zakon

o lijekovima, koji bi trebao osigurati kvalitet lijekova koji se prodaju u BiH.

Niti jedan od ovih zakona nije kontroverzan. Oni spadaju u obim djelovanja Parlamenta, i nakon završetka, ovi zakoni će se pozitivno odraziti na političke partije i njihove predstavnike i dovest će do opipljivih i brzih koristi za građane Bosne i Hercegovine.

Prije dvije sedmice sam ovo jasno naglasio u Parlamentu.

Ja još čekam na djelovanje političara – i vjerujem da bi u izbornoj godini *djelovanje* a na *nedjelovanje* bilo dobar način da dobiju na ugledu.

Vi ste danas u dobroj poziciji da ovaj proces pokrenete dalje. Ovo je prva sjednica skupštine Vanjskotrgovinske komore u sastavu koji će ostati ovakav u naredne četiri godine. Ljudi u ovoj prostoriji su ljudi koji će artikulirati i braniti planove i aktivnosti Vanjskotrgovinske komore za vrijeme preostalog mandata ovog Parlamenta i dobrog dijela mandata narednog Parlamenta.

Ovo je skupština koja se sastoji od predstavnika velikih uvoznika i izvoznika, kao i malih i srednjih preduzeća. Kada vi govorite, vi to radite sa autoritetom.

Govorite onda snažno i često.

Hvala